

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.II.21.035/2023/15.

A tanács tagjai: dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna a tanács elnöke

dr. Darákné dr. Nagy Szilvia előadó bíró

dr. Hajdu Edit bíró

dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

dr. Osztovits András bíró

A felperes: felperes1 (cím1)

A felperes jog képviselője:

Krasznai Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző: dr. Krasznai István ügyvéd)

Az alperes: dr. felperes1né (cím3)

Az alperes képviselője:

dr. Lindner Andrea ügyvéd (cím4)

A per tárgya: tartási kötelezettség megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 54.Pf.631.598/2023/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest II. és III. Kerületi Bíróság 13.P.III.20.419/2022/31.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 37.000 (harminchétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhatóság illetékbevételi számlájára – 150.000 (százötvenezer) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes és az alperes (továbbiakban: felek) házasságát a Budapest II. és III. Kerületi Bíróság 5.P.III.20.790/2003/4. számon 2003. június 19. napján meghozott és aznap jogerőre emelkedett ítéletével felbontotta. A felek a bontóperi eljárásban egyezséget kötöttek, amelyben – többek között - a felperes kötelezte magát arra, hogy 2003. július 1-től kezdődően nettó jövedelme 20%-át, de minimum havi 80.000 forintot házastársi kiegészítő tartásként megfizet az alperesnek. Az alperes súlyos gerincvelő-károsodást okozó betegségben szenvedett.

[2] A peres felek között a fenti tartási kötelezettség megszüntetése iránt a Budapest II. és III. Kerületi Bíróságon több per volt folyamatban.

[3] Az 5.P.III.23.230/2005. számon folyamatban volt perben 2005. december 19. napján tartott tárgyaláson egyezséget kötöttek, és a felperes házastársi tartásdíjfizetési kötelezettségét 2006. január 1. napjától kezdődően módosították a felperes nettó jövedelmének 25%-ára, minimum 90.000 forintra (3. sorszámú jegyzőkönyv). Az 5.P.21.441/2017. számon folyamatban volt ügyben a 2017. november 8. napján tartott tárgyaláson a felperest terhelő házastársi tartás mértékét megint módosították. A felperes 2017. december 1. napjától kezdődően havonta előre esedékesen, a tárgy hó 15. napjáig házastársi tartásdíj címén havi 125.000 forint megfizetésére vállalt kötelezettséget (20. számú jegyzőkönyvbe foglalt végzéssel jóváhagyott egyezség). Az egyezség megkötésekor a felperes öregségi nyugdíjának összege 323.000 forint volt, és a nyugdíja mellett közalkalmazottként dolgozott, amiből havi 900.000 forint jövedelme származott. Az alperes az egyezség megkötésekor 113.900 forint nyugdíjban, valamint 25.800 forint fogyatékosági támogatásban részesült.

[4] A felperesnél 2006-ban csigolyacsúszást állapítottak meg, 2011-ben jobboldali retinatrombózis, 2012-ben koponyaűri vérzése volt, a 2017. évben pedig kétoldali csípőízületi protézissel operálták csípőízületi kopás miatt.

[5] A felperes 2018-ban ismét peres eljárást indított az alperessel szemben házastársi tartási kötelezettség megszüntetése iránt. Az eljárás 16.P.23.112/2018. szám alatt volt folyamatban. A felperesnek ekkor a nyugdíja havi 357.000 forint volt, emellett vállalkozóként dolgozott, amiből havi 840.000 forint jövedelemre tett szert. Az alperes havi nyugdíja 121.005 forint volt, valamint 27.537 forint fogyatékosági ellátásban részesült. Az alperes 1.000.000 forint, valamint kincstárjegyekben 5.000.000 forint megtakarítással rendelkezett, egészségi állapota miatt önkormányzati közlekedési, lakhatási és gyógyszertámogatásra volt jogosult. Az alperes továbbra is a gerincvelő-betegségével küzdött, súlyos izomsorvadással. Az elsőfokú bíróság a felperes tartás módosítása iránti keresetét elutasította, és a felperest perköltségben marasztalta. A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 54.Pf.634.258/2019/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[6] 2018 óta a felperesnél az alábbi betegségeket diagnosztizáltak: 2019-ben szívritmuszavart, 2021-ben glaukómát, 2021-ben kardiológiai intervención esett át, valamint sztent beültetésére is sor került, szívkoszorúér-megbetegedésben szenved, 2021-ben ismét romlott a jobb szem látása és 2020 óta alvási apnoe betegség miatt gondozzák.

[7] A felperesnek a 2021 januárjában megállapított öregségi nyugdíja havi 403.865 forint volt, melyet a házastársi tartásdíj levonása terhelt.

[8] A felperes, mint a D. Bt. beltagja szakorvosként megbízással dolgozott a J. Kórház Aneszteziológiai és Intenzív Betegellátó Osztályán. A kórház a megbízási szerződését 60 napos felmondási idővel, 2022. január 17-én felmondta. A felperes 2022 szeptemberétől a V.-i J. Ö. Kórház Intenzívterápiás Osztályán dolgozik, járandósága műszakpótlék nélkül havi bruttó 1.801.538 forint, ami nettó 1.531.307 forint. A felperes egészségügyi szolgálati jogviszonyt létesített, így a nyugdíj folyósítása szünetel.

[9] A felperes a feleségével és annak két nagykorú gyermekével lakik egy családi házban, melynek jelenleg a tetőtér-beépítése és felújítása folyik, ennek költsége előreláthatólag 20.000.000 forint. A felperes családi háza 74 m²-es, és a tetőtérrel 110 m²-re

fog nőni az alapterülete. A gyermekek édesapja havi 100.000 forint tartásdíjat fizet a gyermekekre. A felperes felesége nem dolgozik. A felperesnek kb. 10.000.000 forint megtakarítása van, ami a feleségével közös. A felperes rendelkezik egy 2008-as évjáratú SEAT Ibiza gépjárművel. A felperes nyilatkozata szerint a havi gyógyszerköltsége 5.000 forint.

[10] 2018 óta az alperes egészségi állapota tovább romlott, 2022-ben köszvényt is megállapítottak nála, így speciális diétára szorul. Az alperesnek nagyfokú mozgáskorlátozottsága van, gyakorlatilag már az ujjait sem tudja mozgatni, a napi feladatai elvégzéséhez külső segítséget vesz igénybe alkalmanként 6.000 forint és 10.000 forint között. Az öregségi nyugdíja 139.645 forint, ezen kívül 31.763 forint fogyatékosági támogatásban részesül. A tulajdonában lévő 73 m²-es panellakásban lakik. A peres felek közös gyermekének a tulajdonában áll egy 17 m²-es faház cím5 alatt, amelynek 50%-os haszonélvezeti joga illeti meg az alperest, aki a nyarat itt szokta tölteni. Az alperesnek a lakossági folyószámláján továbbra is 1.000.000 forint van, kincstárjegyekben pedig 5.000.000 forint. 6.000 forint gyógyszer-támogatásban részesül, de gyógyszereinek ára ennek több mint háromszorosa. Az alperes egészségi állapota miatt az OEP által finanszírozott kórházi kezeléseken szokott részt venni.

A kereseti kérelem és az alperes ellenkérelme

[11] A felperes keresetében az alperes felé fennálló tartási kötelezettsége megszüntetését kérte 2022. január 17. napjától.

[12] Az érvényesíteni kívánt jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:210. § (1) bekezdését és a 4:211. § (2) bekezdését jelölte meg. Előadása szerint az alperessel kötött egyezség óta az egészségi állapota jelentősen rosszabbodott, egészsége és élete közvetlen veszélyeztetettsége nélkül nem képes az alperes igényét teljesíteni. A jelenlegi felesége és annak két gyermeke tartásáról is neki kell gondoskodnia. A nyugdíj melletti megbízási jogviszonyát 2022. január 17-én felmondták, így a továbbiakban munkát egyáltalán nem tud végezni. Hivatkozott arra is, hogy az alperes a tartásra nem szorul rá.

[13] Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte, vitatva annak jogalapját. Állította, hogy a felperes egészségi állapotára való hivatkozásai nem jelentenek olyan új körülményt, amellyel korábban ne kellett volna számolnia. Ezzel szemben ő nagyon kiszolgáltatott helyzetben és rossz egészségi állapotban van, amely visszafordíthatatlan, és amely súlyosbodni fog. A felperes hozzá képest luxuskörülmények között él.

Az első- és másodfokú ítélet

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította.

[15] Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le. A peradatokból megállapította, hogy a felek között 2003-ban a házassági bontóperben nem volt vitatott, hogy az alperes a Ptk. 4:29. § (1) bekezdése alapján egészségi állapota miatt házastársi tartásra jogosult volt, ezért a felek a bontóperben egyezséget kötöttek a házastársi tartásdíjban.

[16] A jelen perben a felperest terhelte annak a bizonyítása, hogy 2018 óta olyan körülményváltozás következett be, amely alapján a tartás változatlan teljesítése a felperes lényeges jogos érdekét sérti, és a körülményváltozással az egyezés időpontjában nem számolhatott.

[17] A perben nem volt vitatott, hogy a felek egészségi állapotában 2018 óta változás, romlás következett be. A felperes szívkoszorúér-betegségét körülményváltozásként fogadta el, de úgy ítélte meg, hogy az a felperes tartási képességére nem hat ki, nem akadályozta abban, hogy ismét munkát vállaljon, amelyből jelentős jövedelemre, még részmunkaidős foglalkoztatásában is havi nettó másfél millió forint feletti összegre tesz szert.

[18] Önmagában a felperes egészségi állapotának romlása nem alapozza meg az őt terhelő tartási kötelezettség megszüntetését. A felperes a tartási kötelezettséget önként vállalta, először a házassági bontóperben, majd azt követően két alkalommal is egyezés alapján. A felperes önkéntes vállalása alapján a bíróságnak a perben nem azt kellett vizsgálnia, hogy az alperes rászorul-e a tartásra, hanem azt, hogy a felperesi oldalon bekövetkezett-e olyan lényeges körülményváltozás, ami alapján a felperes a tartási kötelezettsége megszüntetését kérheti. A bizonyítékokból arra következtetett az elsőfokú bíróság, hogy a felperes ilyen körülményváltozást a perben nem tudott bizonyítani, a bekövetkezett betegsége ugyanis a tartási kötelezettségét nem befolyásolja.

[19] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[20] A Ptk. 4:210. §-ában és a 4:211. § (2) bekezdésében foglalt jog kapcsán annak volt jelentősége, hogy a tartás meghatározásának alapjául szolgáló körülményekben következett-e be olyan változás, amely megalapozza az érvényesíteni kívánt jog fennállását. E körben lényeges körülményváltozás lehet az is, ha a jogosult tartásra való rászorultsága megszűnt.

[21] Az elsőfokú bíróság az egyezésben vállalt házastársi tartást érintő körülményváltozás mérlegelése során helyesen járt el. A Ptk. 4:29. §-ából és a 4:31. §-ából következően tényként kellett kezelni a jelen perben azt, hogy a felek a korábbi egyezségkötéskor eleve elfogadták, hogy a jogosult alperes önhibáján kívül nem volt képes magát eltartani (Kúria Pfv.20.910/2021/8.) annak ellenére, hogy az alperes már az egyezségkötéskor is jelentős összegű pénzmegtakarítással rendelkezett az alacsony havi jövedelme ellenére. Abból pedig, hogy a már akkor is nyugdíjas és emellett munkát vállaló felperes vállalta a tartás fizetését, az következik, hogy a kötelezett által vállalt tartás a saját és az általa a jogosultat a tartás sorrendjében megelőző vagy vele egy sorban jogosult személy szükséges tartását akkor sem veszélyeztette.

[22] A Ptk. 4:211. § (2) bekezdéséből kiindulva a felperest terhelő tartás csak akkor szüntethető meg, ha a körülmények megváltozása miatt a jogosult alperes már nem, vagy nem önhibájából szorul tartásra és/vagy a kötelezett felperes már nem teljesítőképes. Mindezek alapjául szolgáló tények mérlegelése során az elsőfokú bíróság helyesen járt el: jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes önként, a bíróság által jóváhagyott egyezségben vállalta a havi 125.000 forint házastársi tartásdíj fizetését, a jogosulti oldalon a rászorultság szempontjából lényeges, a felperes által érvényesíteni kívánt jogot megalapozó körülményváltozás nem történt; nem tulajdonított jogi jelentőséget annak, hogy az alperes még mindig rendelkezik körülbelül 5.000.000 forint megtakarítással és a háztartási munkákhoz fizetett segítséget vesz igénybe (a Kúria 1/2014. polgári jogegységi határozata alapján irányadó PK 113. számú állásfoglalás). Az alperes egészségi állapota jelenleg is változatlan, az egyezségkötéshez képest nagyon súlyos nyaki gerincvelői károsodása van, indokolt szükségletei már az egyezségkötéskor is magasabbak voltak az átlaghoz képest. Egészségi állapota tovább romlott azáltal, hogy újabb betegségeket diagnosztizáltak nála, amely miatt diétás étrendre szorult. Az alperes által előadottakból és az általa csatolt bizonyítékokból okszerűen következett, hogy az ő oldalán nem volt változás azon körülményekben, amely a felperes fizetési kötelezettségének megállapítása alapjául szolgált. A felperes alaptalanul érvelt azzal, hogy a jogosult alperest a Ptk. 4:211. § (1) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettség terhelte azzal kapcsolatban, hogy a tartásra való rászorultsága megszűnt.

[23] Az elsőfokú bíróság a peradatok helytálló mérlegelésével jutott arra a jogi álláspontra, hogy a felperes mind kötelezett teljesítőképségeének romlását, illetve azt a tényt, hogy az általa vállalt tartással már a saját szükséges tartását vagy gyermekének tartását veszélyeztetné, nem bizonyította. Az a felek által egyezően előadott ténynek minősíthető, hogy a felperes vérszerinti, alperessel közös gyermeke már nagykorú, önálló egzisztenciával rendelkezik, tartásra nem szorul. A Ptk. 4:198. § (1) bekezdéséből következően a felperest a vele együtt élő házastársának nagykorú, ám velük közös háztartásban élő gyermekeivel szemben sem terheli tartási kötelezettség. A felperes teljesítőképesége 2022 március közepéig korábbi megbízási jogviszonyának megszűnéséig érdemben nem változott. Ezt követően 2022 szeptemberig, a korábbiakhoz képest jóval alacsonyabb bevétele (havi 400.000 forint) volt. A másodfokú bíróság azonban egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy nem volt bizonyított a perben, hogy ezen átmeneti időszakban a felperes teljesítőképségére mindez olyan lényeges kihatással járt volna, amely megalapozná a tartás megszüntetését. A 2022 szeptemberétől kezdődő időszakban pedig a felperes az egészségügyi szolgálati viszonya révén havi nettó 1.500.000 forint feletti rendszeres jövedelemmel rendelkezik.

[24] A másodfokú bíróság nem értett egyet azzal a felperesi érveléssel, hogy az egyezségben vállalt tartás kényszeríti őt arra, hogy kétségtelenül rosszabbodó egészségi állapota és az öregségi nyugdíjkorhatárt már jelentősen meghaladó kora ellenére továbbra is dolgozzon. A személyes előadásából az tűnt ki, hogy a jelenlegi családjában már a házasságkötéskor is felperes volt az egyetlen rendszeres munkavégzéssel jövedelmet szerző személy. A házastársával közösen megfogalmazott gazdasági céljaik megvalósítása – többek között a tetőtérbeépítés – pedig saját elmondása szerint is jelentős kiadással, körülbelül 20.000.000 forint költséggel jár. A fentiek alapján a tartási kötelezettség megszüntetésének a feltételei [Ptk. 4:210. § (1) bekezdése és a 4:211. § (2) bekezdése] nem állnak fenn.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[25] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben – tartalma szerint – a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresetének történő helyt adást kért. Megsértett jogszabályhelyként a Ptk. 4:210. §-át és 4:211. §-át jelölte meg.

[26] Kiemelte: azt a jogerős ítélet is megállapítja, hogy a tartás megszüntetését akkor kérheti a kötelezett, ha az egyezségkötési körülmények megváltozása folytán a tartási kötelezettség alapjául szolgáló feltételek nem állnak fenn. Egyezségkötés esetén is mérlegelni kell, hogy az alperes rászorult-e a tartásra, illetve a felperes képes-e arra. A jogerős ítélet kizárólag az egyezségekre helyezi a súlyt, noha az idézett jogszabály egyezség esetén is lehetővé teszi a tartásdíj megszüntetését vagy csökkenését. A felek között a tartás valójában azért került megállapításra és ezért kötött egyezséget, mert mentális problémákkal küzdő közös gyermekük volt. Az alperes is úgy nyilatkozott, hogy a megtakarítását a közös leánygyermek segítségére szánja. A közös gyermek jelenleg azonban már 42 éves, mentális betegségéből kigyógyult, jelenleg saját lakással és megfelelő egzisztenciával rendelkezik.

[27] Az alperesnek nagy összegű megtakarítása keletkezett a hosszú időn keresztül fizetett tartásból, valamint a felperesnek járó lakrész használatából. Azzal, hogy a 73 négyzetméteres lakást egyedül használja, jelentősen gazdagodott. Az alperes megtakarításai öncélúak és felhalmozást szolgálnak.

[28] Az alperes nem jelent meg a rokkantsági felülvizsgálaton, ami megalapozhatta volna a tartás megszüntetését vagy legalább csökkentését.

[29] A saját gyermekének tartásáról már nem köteles gondoskodni, ezért vállalta a most már közös családot képező és sajátjaként elfogadott gyermekek tartását. Nem fedi a valóságot, hogy tetőtér beépítése folyik a jelenlegi feleségével közös ingatlanban. Pusztán annak kifestése és tapétázása történik, amely legfeljebb 1-2 millió forint nagyságrendű. Ezeket a munkákat a felesége ingatlanának eladásából származó jövedelemből fedezi.

[30] A havi gyógyszerköltsége nem 5.000 forint, mint ahogy azt a jogerős ítélet megállapítja, hanem annál jóval nagyobb: havonta minimum 80.000 forint. Ez összefügg jelenlegi egészségügyi állapotával. Az alperes rászorultsága körében a jogerős ítélet azt rögzíti, hogy 6.000 forint gyógyszer támogatásban részesül, de a gyógyszereinek ára ennek több mint háromszorosa. Ebben az esetben a másodfokú bíróság elfogadta az alperes állítását, amit nála nem értékelt.

[31] A másodfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy az alperes kezelése nagyrészt ingyenes közgyógyellátásból történik, ami ezen felül van az már luxusellátás. Alperes tulajdonában van egy 73 négyzetméteres lakás, ami nagyságánál fogva jelentősen meghaladja az alperes valós igényeit.

[32] 2022 márciusától 2022 szeptemberéig kizárólag havi 400.000 forint öregségi nyugdíj képezte rendszeres jövedelmét. A másodfokú bíróság a jövedelmét, teljesítőképességét

tévesen rögzíti, valótlanságokat állapít meg, ugyanakkor mellőzi a bizonyítási indítványát. Az eljáró bíróságok valótlan bizonyítékok és téves következtetések alapján állapították meg a tényállást.

[33] A felperes a felülvizsgálat engedélyezése és a jogerős ítélet végrehajthatóságának felfüggesztése körében hivatkozott a Kúria Pfv.20.910/2021/8. számú precedensképes határozatra.

[34] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen azt kérte, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem engedélyezését tagadja meg [a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 411. §], érdemben pedig a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[35] Érvelése szerint az eljáró bíróságok a tényállást részletesen feltárták, indokolási kötelezettségüknek maradéktalanul eleget tettek. A felperes újra akarja értékelteni a bizonyítékokat.

[36] A felperes az alperes fellebbezési ellenkérelmére úgy nyilatkozott, hogy az alperes érdemtelen a tartásra, mivel alkoholos életmódot folytatott. Az alperessel közös gyermeke folyamatosan zaklatta.

[37] Az alperes viszontválaszában arra utalt, hogy soha nem volt alkoholproblémája, elfogadhatatlan a peres felek közös gyermekének bevonása a perbe.

A Kúria döntése és jogi indokai

[38] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[39] A Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül [Pp. 413. § (1) bekezdés, Pp. 423. § (1) bekezdés].

[40] Alaptalanul hivatkozott az alperes a Pp. 411. §-ra hivatkozással a felülvizsgálat megtagadására. Az ügyben nem volt szükség felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem előterjesztésére, mivel a felülvizsgálat nem kizárt a Pp. 407.§ (2) bekezdése és a 408. § (1) bekezdése alapján.

[41] A felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni [Pp. 413.§ (3) bekezdés], ezért a Kúria figyelmen kívül hagyta a felperes azon beadványát, amelyben az alperes tartásra való érdemtelenességét állította.

[42] A felülvizsgálat érdemben elbírálható részében a felperes anyagi jogszabálysértésekre hivatkozott [Ptk. 4:210. §, Ptk. 4:211. §], kizárólag a jogerős ítélet – állított – anyagi jogszabálysértéseit sorolta fel, szöveges indokolásában viszonyt eljárásjogi érvelést is előadott: érvelése szerint az eljáró bíróságok valótlán bizonyítékok és téves következtetések alapján állapították meg a tényállást, kifogásolta az eljáró bíróságok bizonyíték-mérlegelését, valamint bizonyítási indítványai elutasítását sérelmezte. Azokat a körülményeket részletezte, amelyek – megítélése szerint – azt támasztják alá, hogy a 2017. decemberi egyezségkötési körülmények megváltozása folytán a tartási kötelezettsége alapjául szolgáló feltételek már nem állnak fenn.

[43] Ezzel valójában a jogerős ítélettől eltérő tényállás megállapítását igényelte és ahhoz mérten kérte az anyagi jogkövetkeztetés levonását. A Kúria azonban nem mérlegelhetette felül a bizonyítékokat, érdemben nem vizsgálhatta az erre vonatkozó érveket és ebből következően nem állapíthatott meg eltérő tényállást sem, mert a felperes a Pp. bizonyítás eredményének mérlegelését szabályozó 279. § (1) bekezdését nem jelölte meg megsértettként. Nem alapozta meg az eltérő tényállás megállapítását az sem, hogy a felperes bizonyítási indítványait mellőzték az eljáró bíróságok, mert a felperes a Pp. bizonyítás elrendelését vagy mellőzését szabályozó 276. §-át nem jelölte meg megsértettként. Mindezekre tekintettel a hivatkozott anyagi jogszabálysértéseket a Kúria csak a másodfokú bíróság bizonyíték mérlegelésének eredményeként megállapított tényállás alapján, abból kiindulva vizsgálhatta.

[44] A jogerős ítélet szerinti tényállásból kiindulva a Kúria nem tudta figyelembe venni a felperes azon felülvizsgálati tényelőadását, mely szerint: a felek megállapodásán alapuló tartás meghatározásának alapjául a mentális problémákkal küzdő közös gyermek szolgált, aki mentális betegségéből már kigyógyult és jelenleg megfelelő egzisztenciával rendelkezik; az alperesnek megtakarítása származik a felperesi lakrész használatából is; az alperes az éves rokkantsági felülvizsgálaton nem jelent meg; az alperes megtakarításai öncélúak és felhalmozást szolgálnak; a felperes és jelenlegi felesége házban nem 20.000.000 forint értékű tetőtérbeépítés és felújítása folyik, hanem pusztán a tetőtér kifestése és tapétázás zajlik, amely jóval csekélyebb értékű; a felperes havi gyógyszerköltsége nem 5.000 forint, hanem havonta minimum 80.000 forint; az alperes kezelése nagyrészt ingyenes gyógyellátásból történik; az alperes tulajdonában lévő 73 m²-es lakás jelentősen meghaladja az alperes valós igényeit; az alperes gyógyszereinek ára nem a jogerős ítéletben foglalt összeg.

[45] A tartási kötelezettség feltételeit a Ptk. 4:29. §-a és 4:31. §-a határozza meg: ha a jogosult önhibáján kívül nem képes magát eltartani; továbbá, ha a tartás a kötelezett saját, szükséges tartását vagy gyermeke tartását nem veszélyezteti. Az első feltétel nem szükségképpen, ha a kötelezett a házastársi tartást szerződésben, bíróság által jóváhagyott egyezségben vállalja: ilyen esetben a felek maguk határozzák meg, mely körülmények miatt rendelkeznek a tartásról.

[46] A Ptk. 4:211. § (2) bekezdése értelmében a kötelezett a tartás megszüntetését kérheti, ha a körülmények megváltozása folytán a tartási kötelezettségének alapjául szolgáló feltételek nem állnak fenn. A jogszabályhely a házastársi tartási kötelezettség megszüntetését két, egyidejűleg fennálló feltételhez köti. A hivatkozott jogszabályhelyek egybevetéséből az következik, hogy a tartás csak akkor szüntethető meg, ha a körülmények megváltozása miatt a jogosult már nem, vagy nem önhibájából szorul tartásra, és/vagy a kötelezett már nem teljesítőképes. A jogosulti oldalon szükséges feltétel meglétét azonban csak akkor kell

vizsgálni, ha rászorultsága a felek egyezségkötésénél befolyásoló tényező volt. Ez a következtetés vonható le a Kúria 1/2014. Polgári jogegységi határozata alapján a Ptk. alkalmazása körében is megfelelően irányadónak tekintett PK 113. számú állásfoglalásból is, amely szerint a házastársi tartásdíj fizetési kötelezettség vállalása érvényes lehet olyan volt házastárs javára is, aki a tartásra nincs rászorulva, vagy arra érdemtelen. Ilyen esetekben a tartásdíj leszállítása vagy a tartásdíj fizetési kötelezettség megszüntetése azon az alapon kérhető, hogy a kötelezettségvállalást követően az annak alapjául szolgáló körülményekben lényeges változás állott be.

[47] A másodfokú bíróság a Ptk. 4:211. § (2) bekezdése szerinti körülmények megváltozása kapcsán helyesen értékelte, hogy az alperes indokolt szükségletei az egészségi állapotával összefüggésben az egyezségkötéskor is eleve magasabbak voltak az átlagoshoz képest. Az egészségi állapota azonban az előzőekhez képest romlott és nála újabb betegséget diagnosztizáltak, amely miatt diétás étrendre szorul. Mint súlyosan fogyatékos, jövedelemszerző tevékenységet nem folytató személy, alacsony havi rendszeres jövedelemmel rendelkezik. A felperes önként, a bíróság által jóváhagyott egyezségben vállalta a házastársi tartásdíj fizetési kötelezettségét. A megállapított tényállásból az a következtetés vonható le, hogy az egyezség megkötésekor azt a tényt tekintette jelentősnek, hogy az alperes súlyos gerincvelő károsodást okozó betegségben szenvedett. Ez az alperesi betegség pedig nemhogy megszűnt vagy enyhült volna, hanem további betegséggel növekedett. Mindezek a tények nem támasztották alá a körülmények megváltozását és azt, hogy a tartási kötelezettség alapjául szolgáló feltételek nem állnak már fenn [Ptk. 4:211. § (2) bekezdés].

[48] A jogerősen megállapított tényállás alapján helyesen következtetett arra a másodfokú bíróság, hogy a tartás meghatározásának alapjául szolgáló körülményekben nem következett be olyan változás, hogy a tartás változatlan teljesítése a felperes lényeges jogi érdekét sértené [Ptk. 4:210. § (1) bekezdés]. E körben a másodfokú bíróság figyelembe vette, hogy: a felperes vérszerinti, alperessel közös gyermeke nagykorú, már önálló egzisztenciával rendelkezik; a felperessel együttélő házastársa nagykorú, ám velük közös háztartásban élő gyermekeivel szemben nem terheli tartási kötelezettség [Ptk. 4:198. § (1) bekezdés]. A mérlegelt tényadatok szerint a felperes teljesítőképessége 2022. január 17. napját követően 2022. március közepéig megbízási jogviszonyának megszűnéséig érdemben nem változott, 2022 márciusától 2022 szeptemberéig ugyan alacsonyabb bevétele volt, de ebben az átmeneti időszakban ez a teljesítőképességére nem volt olyan lényeges kihatással, amely megalapozta volna a tartás megszüntetését. 2002 szeptemberétől kezdődően pedig az egészségügyi szolgálati viszonya révén havi nettó 1.500.000 forint feletti rendszeres jövedelemmel rendelkezik.

[49] Az irányadó tényállás alapján a felek körülményeiben nem történt olyan lényeges érdemi változás, ami a tartási kötelezettség megszüntetését indokolná, erre tekintettel helyesen döntött a másodfokú bíróság a kereset elutasításáról.

[50] A jogerős ítélet nem sérti a felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi jogszabályhelyeket, ezért azt a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[51] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 83. § (1) bekezdése szerint viseli saját költségeit és köteles megfizetni az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét. Az alperes 50.000 forint ügyvédi munkadíj felszámítását kérte, azonban ügyvédi megbízási szerződést nem csatolt és nem is hivatkozott arra, hogy megbízási szerződésen alapulna az ügyvédi munkadíj iránti igénye. A Kúria erre tekintettel az alperest képviselő ügyvéd munkadíját bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg.

[52] A felülvizsgálati eljárás tárgyának az értéke a Pp. 21. § (1) és (3) bekezdés a) pontja alapján 1.500.000 forint volt. A felülvizsgálati eljárás illetéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése és a 39. § (1) bekezdése alapján 150.000 forint. A tárgyi költségfeljegyzési jogos perben előzetesen le nem rótt 150.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére a felperes köteles a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján. A Kúria tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie, a megfizetés során közleményként fel kell tüntetnie a Kúria megnevezését, e határozatának számát és a fizetésre kötelezett, azaz a felperes adóazonosító jelét.

[53] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján.

[54] Az ítélet ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

Záró rész

Budapest, 2024. március 14.

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró, dr. Osztovits András s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő